

Javnaðarflokkurinn heldur orð — tað er munurin

FYRRADAGIN greittu vit frá tí nýggja skattapolitikkinum, ið javnaðarflokkurinn hevur sett sær fyrri at reka, og sum byggir á ta meginreglu, at fæst skattaprosent verða nýtt fyrri hvørjar 100.000 kr.

EFTIR øllum at døma fer fólkaflokkurinn til val uppá tað sama. Men torir nakar at lita á fólkaflokkinn? Er tað veruliga nakar, sum trýr, at fólkaflokkurinn nú fer at halda givin lyfti? Hví skal hann tað? Hann hevur jú ongantið gjørt tað fyrri!

FLOKKURIN kom til verðina undir navninum vinnulívsmennin. Men tað gav ongur atkvøður. Vinnulívsmennin-

nir vóru so fámentir. Ásannandi tann veruleika, at veljarar eru fólk, skiftu teir navnið út og valdu at kalla flokkinn fyrri fólkaflokkurinn. Og síðani tá hevur flokkurinn verið tað mest ófólkaliga elementíð í føroyskum politikki.

SÍÐANI fóru teir at røpa um loysing og fullveldi. Um tjóðskaparkenslu og tjóðskaparstríð. Hetta gav atkvøður. Tað gav atkvøður í so stórum tali, at teir fingi meiriluta á tingi. Men hvar var fólkaflokkurinn, tá loysingin skuldi takast? Tá stungu teir halan millum beinini og fjaldu seg. Tí hetta var als ikki ætlanin. Ætlanin var at fáa hóskaði politiska ávirkan, so at teir kundu reka politikk, til fyrimuns fyrri reiðarar og arbeiðsgevarar. Loysingin var bert ein lokkidúgva.

MEN HÓAST hetta so gavst flokkurinn ikki á hondum. Til valið í 1950 góvu teir veljarunum lyfti um at reka sambandsmenn úr øllum álitisessum her á landi. Tað gav eisini nógvar atkvøður. So nógvar, at fólkaflokkurinn gjørdist størsti flokkur á valinum.

Men tá valið var av, valdu teir sambandsmannin Kristian Djurhuus til løgmann. Sostatt var lyftið um útrakstur av øllum sambandsmonnum eisini ein lokkidúgva. Og soleiðis verður lokkidúgvann nýtt ferð eftir ferð.

TAKA VIT so fólkatingsvalini er støðan tann sama. Fólkaflokkurinn hevur ferð eftir ferð biðið um atkvøðuna, við tí fyrri eyga, at beina fyrri føroysku fólkatingsumboðanini. Men nær hevur fólkaflokkurinn reist tann spurningin á danatingi? Ongantið! Fyrr var vanligt at fólkatingsumboðið hjá fólkaflokkinum helt seg langt burtur frá fólkatingsinum. Seinastu 10 árin hevur fólkaflokksumboðið verið eitt hent klipi í donskum politikki. Og avtøkan av fólkatingsessinum er farin í gloymiskurav. Tað var bara ein lokkidúgva.

FYRI tveimum árum síðani gav fólkaflokkurinn tykkum lyfti um minni skatt og minni toll. Hevur vanligi føroyingurinn fingið minni skatt? Ella minni toll? Nei, tvørturímóti. Ongantið áður hev-

Vilhelm Johannesen, skrivari:

ur vanligi føroyingurinn verið so undirdiktur í skatti og tolli sum hesi bæði árin. Tí lyftið um minni skatt og minni toll var eisini ein lokkidúgva. Og Guð hjálpi okkum, um teir ikki aftur nú, til valið 17. november, koma fram aftur við somu lyftum. Við somu lokkidúgvuni.

SUM SAGT í oddagreinini mikudagin vil javnaðarflokkurinn fremja eina nýggja skattaskipan. Fólkaflokkurinn sigur seg at vilja tað sama. Men javnaðarflokkurinn heldur orð — tað er munurin. Og tað mugu tit hava í huga, tá krossurin verður settur.

vj.

sosigaley

Dimmalætting

DAGBLAÐIÐ

KROSSIN

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

NORÐLJÓSP

Ikki samgonguskjal, men samfelagsskjal

„Skulu vit eiga vón um at fáa rimulig gjaldsviðurskipti við útheimin, mugu vit øll vera til reiðar at bera tær byrðar, sum krevjast til tess. Tað fer at kennast meint í fyrstani, men rættar upp aftur viðurskiptini, tess tolnari fólkið tekur undir. Eitt er í hvussu so er vist, at eru vit ikki at kalla øll, sum hugað eru fyrri at leggja bak til byrðarnar, so fer at standa verri til við tilveru okkara, sum frá liður“, skrivir Dimmalætting í leiðaranum hósadagin.

Púra rætt, vit mugu øll vera við til at bera byrðarnar. Hetta er so eisini tað, sum javnaðarflokkurinn hevur lagt herðslu á: at øll, eisini tey múgvandi, skulu vera við til at bera byrðarnar. Men áðrenn vit fara

at tosa um at bera byrðar, so áttu vit at hugt nærri at hvør sleppur heilt undan at bera hesar byrðar. Vit hugsa ikki minst um milliárdina, sum gongur óskattað, ið so nógv hevur verið tosað um, men einki gjørt við. Hetta at fólk fara í bankar í útlandinum og í Føroyum við spekulatión í huga læna sær milliðir av krónum — ikki til neyðuga nýtslu ella skilagaðar iløgur — men til at seta inn á bankabók. Sum skipanin er sleppa tey at draga rentuútreiðslurnar frá í skattinum, við øðrum orðum reinur forvinningur í lunnan. Tað var so ikki hetta, frádragsskipanin var ætlað til. Hon varð gjørd til tess at fólk, sum høvdu evni og dirvi at fara undir eina framleiðslu, kundu sleppa í gongd og soleiðis at tey mongu, sum fáa sær tak yvir høvdið, skulu hava tað lættari. Rentuspekulatióin skal og má steðgast. Verður hon tað, so er greitt, at fleiri koma at vera við til at bera byrðarnar.

Latið okkum fáa eina rættvisari skattaskipan, sum gera, at vit øll eru við at bera byrðarnar. Tað kann ikki vera rætt bara

at krevja av almennum stovnum at spara so og so nógv og so einki gera við okkara skattaskipan. Vit mugu til at innsiggja, at tað er ikki bert hetta eina liðið í skipanini, teir almennu stovnarnir, sum nakað skal gerast við fyrri at bota um støðuna. Øll lið mugu inn í myndina. Og fyrri at fáa sum mest burtur úr og fyrri at ikki bara nokur verða mest rakt av sparingum og skerjingum, so er neyðugt við eini heildarætlan fyrri samfelagið árin, sum koma. Vit kunnu ikki bara skerja eina konto við so og so nógvum % og halda, at nú fer at hjálpa. Hvør av øðrum livir má. Vinnulivið eins væl og vit øll kunnu ikki vera tann almenna sektorin fyrriuttan, og vit kunnu so heldur ikki vera vinnulivið fyrriuttan. Og skulu vit til at broyta og bota og brota upp úr nýggjum, so mugu vit lita at samfelagnum sum eini heild. Tað er hetta, vit hava sóknast eftir. Teir flokkar, sum ætla sær í Tinganes, eiga tí heldur enn at gera eitt samgonguskjal, sum gongur serstøku áhugamálinum hjá flokkunum á møti, at gera eitt samfelagsskjal, sum gongur áhugamálinum

um hjá øllum samfelagnum á møti. Eitt skjal, sum er ein langtíðarpolitisk ætlan fyrri samfelagið Føroyar. Sum ikki bara byggir á stuttskygda sparing (a la Finnboga Í. og Ivan J.), men sum stingur út í kortið, hvussu hetta samfelag skal siggja út ár 2000. Tað kann væl vera, at tað uppá longri sikt vil vera skilabetur at tosa um rationalisering og effektivisering á almennum stovnum heldur enn sparing. Tí just hesi bæði oman fyrri nevndu vilja hava við sær sparing uppá longri sikt. Og tosa vit um rationalisering og effektivisering í almenna sektorinum, so eigur hetta so sanniliga eisini at vera aðalmálið hjá vinnulivinum.

Vist skulu vit til at bera byrðar í felag, sum Dimma skrivur, men tað nyttar nú heldur ikki at leggja so nógvar byrðar á fólkið, at tað ikki orkar at koma viðari. Bara at tosa um sparing og at bera byrðar er einki endamál í sær sjálvum. Endamálið er at koma viðari. At leggja eitt sunt og gott stæði fyrri framtíðar ættarlið — okkara egnu børn — um.

Nú ikki so erkvisin

Í nøkrum lesarabrevum her í blaðnum eru skribentarnir rættiliga firtirnir fyrri ikki at siga erkvisin um tað, sum hevur staðið um nýggja flokkinn á hesi blaðsíðuni í Sosialinum. Hetta fær ein av brævskrivarunum at siga: „Ein niðurstøða hjá flestu greinaskrivarunum (greinirnar á s. 2 í Sosialinum, blaðm.) er, at teir halda seg vera visar í, at talan er um ein flokk við ódemokratiskum sinnalagi, sum nú býður seg fram“. Hetta er ikki beint endurgivið, kunnu vit fortelja Á.D., sum skrivur brævið. Vit hava harafturímóti bert endurgivið nakað av tí fyrsta, sum leiðandi umboð fyrri flokkinn hava úttalað seg um í fjølmiðlunum. Í flest øllum flokkum eru tað oddamenninir, sum mynda flokkinn. Og man neyvan fara at vera nógv øðrvísi við nýggja flokki. Og tá oddamaðurin í flokkinum kunnger fyrri fólki, sum spent biða at vita, hvat menninir aftan fyrri henda flokk meina, at hann er hugtikin av landinum Albania, so er greitt, at tað eru

mong, sum stúrsa við. Og tiskil eisini kommunera hetta heldur óvantaða úttali: at ein diktaturstatur, sum bert loyvir einflokkaskipan, og sum rætt og slætt hevur steðgað øllum útviklingi í landinum í eitt mannaminni, er ein fyrimynd hjá oddamonnunum í tí nýggja flokkinum. Alvaratos, tá hetta er sagt í álvara, eigur tað so ikki eisini at verða móttikið í sama álvara! Hetta hevur einki at gera við ódemokratisk sinnalagi, harra Á.D. og onnur. Vit bjóða nýggja flokkinum vælkommum. Men skulu um somu tíð gera greitt, at Føroya Javnaðarflokkur tekur avstand frá tílikum stýrisskipanum, sum eru galdandi í londum sum Albania og tí inspiration, sum tilíki ódemokratisk stýri kunnu hava á heimavølli. Annars spell fyrri tann nýggja flokkinn, um hann veruliga vil landinum væl og ætla at fáa ávirkan, at hann skal hava oddamenn, sum eru inspireraðir av londum, sum hava verið undir totaliterum stýri so leingi.